

Banffelighed, men Bestemmelsen bliver, som sagt, synes det mig, noget vel exclusiv, naar det siges, at det Beløb, der indbetales i Statskassen, ikke skal kunne finde anden Anvendelse end den, at tjene til Rettelse for de enkelte Fæsterens Efterladte, der ere blevne gaardløse, om jeg saa maa sige. — Der er fremdeles under Nr. 25 stillet et Forslag af de samme tvende ærede Medlemmer med Hensyn til Salgsplanerne, som jeg ligeledes troer gaar for vidt. Dette gjælder allerede tildeels om den første Deel af Forslaget, hvis Redaction da er ganske noiagtig, og det gjælder i alt Fald om dets anden Deel, som jeg maa ansee for uhensigtsmæssig. S og for sig opnaaes der jo Intet ved den Fordring, der deri er opstillet. Hvad vindes der i Virkeligheden ved, at Erklæring nødvendig skal indhentes over Salgsplanen fra to Mænd, hvoraf hver af Parterne vælge een blandt de i Genhold til Loven af 19de Marts 1869 § 2 bestfælede Burderingsmænd? Det maa dog naturligvis, skulde man synes, staae til Regjeringen selv at skaffe sig de fornødne Oplysninger. Og i alt Fald troer jeg, at den bestemte Fordring, at der skal være givet en af Fæsterne valgt Mand Leilighed til at ytre sig over Salgsplanen, vel vil kunne holde en og anden Godseier, som ellers maaffee vilde gaae denne Vej, tilbage fra at betrede den, uden at de paagjældende Fæstere derved vilde opnaae det Allermindste. — Paa den anden Side kan jeg heller ikke see, at de Forslag, som under Nr. 19 og 20 ere stillede af nogle andre ærede Medlemmer af Udvalget, ere ganske velgrundede, men jeg vil med Hensyn til dem — den ene af Stillerne af dem (Carlsen) er vel fraværende idag, men den anden (Moltke-Bregentved) har jo motiveret dem — dog gjerne i ethvert Fald oppebie, hvad den ærede Drøberer for det Fleertal, der ikke har tiltraadt disse Forslag, maatte ville ytre derom.

For at komme engang endnu tilbage til Hovedsagen, saa staaer det altsaa for mig, mine Herrer, som om der for Regjeringen har været en afgjort Opfordring til at give Lovforslaget et Omfang, der svarede til det Omfang, som efter dens Mening tilkom Be-

stemmelsen i Grundlovens § 93. Det staaer derhos for mig som uheldigt, om man strax vilde begynde med at tilbagevise dette Forsøg, uagtet man ikke angriber Forslagets Nødsnødvendighed, men blot ledes af en vis ubestemt Frygt for, at det enten skal skade til den ene eller under visse Consequenser til den anden Side. Jeg troer ikke, at det kan miskjendes, at der, naar man styder hele det omhandlede Parti af Lovforslaget ud, bliver en besynderlig Tilstand tilbage, en Tilstand, som det er meget vanskeligt at danne sig en bestemt Forestilling om, fordi den hidtil overordentlig sjældent har fundet Sted. Lader os tænke os den foreslaaede Lov benyttet — det er jo dog den Grundsaetning, hvorfra vi maae gaae ud —, lader os altsaa tænke os hele Hovedgaardsbestanddelen af et Majorat allodificeret, men at paa Grund af de uovervindelige Banffeligheder, som Endringsforslaget har fastholdt, Bøndergodsset staaer tilbage. Kan man virkelig mene, at det hele Forhold, der paa ikke faa af saadanne større Eiendomme hidtil har bevaret sig mellem Majoratsherrerne og Fæstebønderne, vil kunne vedblive, efterat der har fundet en saadan Modification Sted med Hensyn til hele Hovedgaardsbestanddelen af Majoratet? Vil det ikke blive et ganske besynderligt Forhold, der fremkommer, et Forhold, som hidtil saagodtsom ikke har været kjendt hos os. Der kan jo vel have været enkelte Tilfælde, hvor en Mand uden at eie nogen Hovedgaard har eiet enkelte Fæstegaarde eller har eiet noget Bøndergods; men man kan da ogsaa være vis paa, at Alt i saa Tilfælde har været beregnet paa Salg, og at det har været Stevens Tante at realisere Godset snarest muligt til høieste Pris. (Endvending fra Estrup og Moltke-Bregentved). Ja, er det ikke rigtigt? Og i andre Tilfælde veed jeg ikke, at man skulde kunne paavise et lignende Forhold, saa at det bliver det Forhold, hvormed man nærmest maatte sammenligne en saadan besynderlig Nest af et Majorat. Men har man vel sagt: Ja, men i saadanne Tilfælde vil der ogsaa være den stærkeste Opfordring for den Paagjældende selv til at sælge saa hurtigt som muligt. Men saa vil